TÜBİTAK

BİLİM ve TOPLUM PROJELERİ

DESTEKLEME PROGRAMI

SONUÇ RAPORU*

Çağrı Kodu:	■ **4004**	☐ **4005**
Proje No: 224B291		
Proje Başlığı: Müzede Öğreniyorum: Yapılı Çevre Farkındalık Okulu - 1		
Proje Yürütücüsünün Adı Soyadı: Sebla ARIN ENSARİOĞLU		
Raporun Verilmesi Gereken Son Tarih: 15/04/2026**		
İmza:	**Tarih: 03/10/2025**	

*(*) **"Raporun Verilmesi Gereken Tarih" ve "Tarih" bölümleri mutlaka doldurulmalıdır.** Rapor metni içerisinde herhangi bir görsel kullanılmamalıdır. Gerekirse rapora ek olarak gönderilmelidir. Rapor metni 10 MB'ı aşmamalıdır.*

Raporun Bilim ve Toplum Proje Takip Sistemi (https://bilimtoplum-pts.tubitak.gov.tr) raporlar sekmesinden e-imzalı şekilde Müdürlüğe iletilmesi gerekmektedir.

(**) Sözleşmede belirtilen proje bitiş tarihini izleyen en çok iki ay içinde raporun verilmesi gerekmektedir.

1. Proje Süresince:

a. Etkinlikler öncesi yapılan hazırlıklar* (pilot çalışma, güvenlik ve sağlık önlemleri vb.) ve etkinliğin duyurulmasına yapılan çalışmaları ayrıntılı olarak açıklayınız.

**Etkinlikler öncesi yapılan hazırlıklar kapsamında pilot çalışmaların amacı, kapsamı ve elde edilen sonuçların etkinliklere yansıtılması; güvenlik önlemleri çerçevesinde acil durum planları ve katılımcı güvenliği için alınan özel tedbirler; sağlık önlemleri dâhilinde sağlık hizmetleri, ilk yardım imkânları ve uygulanan özel sağlık tedbirleri ayrıntılı olarak açıklanmalıdır. Etkinliğin duyurulması sürecinde hedef kitlenin belirlenmesi, kullanılan iletişim kanalları ve yöntemleri, katılımcı kayıt süreci, alınan geri bildirimlerin değerlendirilmesi ve yapılan iyileştirmeler detaylandırılmalıdır. Ayrıca, etkinliklerin gerçekleştirilmesi için yapılan yerel ve ulusal işbirlikleri, alınan sponsorluklar ve destekler, katılımcıların bilgilendirilmesi ve oryantasyon süreçleri, eğitim ve bilgilendirme materyalleri gibi unsurlar da ayrıntılı bir şekilde ele alınmalıdır.*

Etkinlikler öncesinde pilot çalışma yapılmamıştır. Ancak etkinlik esnasında oluşabilecek kaza vb. durumları için proje ekibine bir sağlık personeli dahil edilmiştir. Sağlık personeli tüm etkinlikler boyunca etkinlik alanında bulunup çıkacak herhangi bir sağlık sorununa müdahale etmek için hazır durumda olmuştur. Etkinlikler bir müzede gerçekleştirildiği için müzede mevcut durumda ilkyardım ekipmanı bulunmaktadır. Ancak daimi bir sağlık personeli olmadığı için ekibe bir uzman katılması gerekli görülmüş ve mevcut ekipman onun kullanımına sunulmuştur.
Projenin hedef kitlesi proje önerisinde de belirtildiği üzere projenin gerçekleştirildiği TOFAŞ Bursa Anadolu Arabaları Müzesi'nin yakın çevresindeki ortaokullara devam eden 6 ve 7. sınıf öğrencileridir. Bu amaçla iki okul belirlenmiştir: Atatürk Ortaokulu ve Setbaşı Ortaokulu. Projenin duyurulması amacıyla öncelikle her iki okulun müdürleri ve idari personeliyle iletişime geçilerek proje hakkında bilgi verilmiştir. Her iki okulda projeye ilişkin bilgilendirme afişi asılmış ve öğrencilerin projeden haberdar olması sağlanmıştır. Ayrıca okul yönetimlerinin izni ve yönlendirmesi doğrultusunda ilgili sınıf öğretmenleri ve rehber öğretmenler aracılığıyla proje çocuklara duyurulmuş ve ilgi duyan gönüllü öğrencilerin ön başvuruları alınmıştır. Daha sonra belirlenen tarihlerde gönüllü öğrenciler ve velilerle her okulda ayrı ayrı bilgilendirme toplantısı yapılmıştır. Bu toplantıda projenin kapsamı, amacı ve içeriği hakkında öğrenci ve velilere sunum yapılmıştır. Sonrasında katılma konusunda karar veren öğrencilerin kayıtları oluşturulmuş, velilerinden muvafakatname alınmıştır.
Projede kullanılacak tüm görsel materyaller (afiş, eğitim materyalleri, kırlangıç bayrak, davetiye, vb…) dil bütünlüğü oluşturabilmek için projeye özel geliştirilen tasarım şablonuna uyularak oluşturulmuştur. Bu şablon projenin rehber ekibinde yer alan Mimarlık yüksek lisans öğrencileri Ahsen İlhan ve Dilara Pala tarafından tasarlanmıştır. Eğitim materyalleri dersi veren eğitmenler tarafından kendilerine iletilen Power Point tasarım şablonu kullanılarak hazırlanmıştır. Eğitim esnasında eğitim mekanında bulunan projeksiyon sistemi ile perdeye yansıtılarak bunlar üzerinden anlatım yapılmıştır.

b. Yapılan çalışmaları* (proje etkinlikleri, proje ekibi, hedef kitle seçimi** vb.) proje amaç, kapsam ve yönteminde öngörülen planlamalar bağlamında açıklayınız.

** Proje etkinliklerinin içeriği, hedef kitlenin etkinliklere katılım durumu ve katılımcı memnuniyeti; proje ekibinin yetkinlikleri, görev dağılımı ve projeye katkıları; hedef kitlenin belirlenme süreci, katılım kriterleri ve hedef kitleye ulaşma stratejileri; etkinliklerin belirlenen zaman çizelgesine ve bütçe planlamasına uygunluğu gibi unsurlar açısından bu bölümü ele alınız.*

*(**Katılımcıların belirlenme yöntemi ayrıntılı bir şekilde açıklanmalı ve adayların seçiminde fırsat eşitliği ilkesinin nasıl uygulandığı yazılmalıdır. Ayrıca katılımcıların başvuru sırasında doldurdukları formun bir örneği de sunulmalıdır.)*

Projenin hedef kitlesi projenin gerçekleştirileceği Müze'nin yakın çevresinde ikamet eden ve bu çevredeki ortaokullara devam eden 6 ve 7. sınıf öğrencileri olarak belirlenmiştir. Katılımcı sayısı 28 olarak belirlenmiş olup yakın çevrede bulunan iki ortaokulun her birinden 14 öğrencinin katılımcı olması kararlaştırılmıştır. Bu durum okul yönetimlerine bildirilip destekleri talep edilmiştir. Katılımcıların gönüllülük esasına göre belirlenmesi temel esas olarak kabul edilmiştir. Bu amaçla katılımcı adaylarına yapılan bilgilendirme sunumunun ardından esas katılımcı listesi oluşturulmuştur. Setbaşı Ortaokulu'ndan 15 başvuru yapılmış olup, 1 başvuru daha sonra özel sebeplerden geri çekilmiştir. Atatürk Ortaokulu'ndan 23 başvuru yapılmış olup, bunlar arasından kura ile 14 kişilik asil katılımcı listesi belirlenmiş, geri kalanlar yedek listeye alınmıştır.
Proje kapsamında gerçekleştirilen etkinlikler katılımcılara yapılı çevre farkındalığı kazandırmak üzere, yapılı çevrenin farklı bileşenlerini ele alacak biçimde kurgulanmıştır. Proje yürütücüsü ve BUÜ Mimarlık Bölümü öğretim üyesi olan Doç. Dr. Sebla Arın Ensarioğlu "Çocuk ve Mimarlık" alanındaki çalışmalarını uzun yıllardır sürdürmekte olup, bu projenin hem kurgusunu yapmış, hem eğitmen olarak "yapılı çevre", "mimari tasarım süreci", "çocuk katılımı", "çocuk dostu kent" konularındaki eğitimleri vermiştir. Ayrıca tüm eğitim sürecinde diğer eğitmenlere destek vermiş, tüm uygulamalı aktivitelerde gerek eğitmen, gerekse yardımcı olarak görev almış, projenin koordinasyonunu sağlamıştır. Proje ekibinden Tofaş Anadolu Arabaları Müzesi Müdürü Aylin Tatlı aynı zamanda sanat tarihçisidir. Proje kapsamında eğitmen olarak "Müzeler ve yapılı çevredeki önemleri" hakkında bir eğitim vermiş, ayrıca katılımcıların müze turunda kendilerine rehberlik yapmıştır. Bunun dışında kumanyaların eğitim alanına ulaştırılması, müzedeki eğitim alanının düzenlenmesi gibi konularda koordinasyonu sağlamıştır. Eğitmen ekibinden Dr. Öğr. Üyesi Gözde Kırlı Özer BUÜ Mimarlık Bölümü öğretim üyesi olup, akademik araştırma konuları arasında "sürdürülebilir mimarlık" bulunmaktadır. Proje kapsamında da buna paralel olarak "sürdürülebilirlik" konusundaki eğitimleri vermiştir. Araş. Gör. Dr. Elif Acar BUÜ Mimarlık Bölümü'nde Restorasyon Anabilim Dalı'nda görev yapmaktadır. Çalışma alanları arasında "kültürel miras" konusu bulunmakta, mimarlık lisans programında bu konu ile ilişkili dersler vermektedir. Proje kapsamında kendi uzmanlık alanı doğrultusunda "kültürel miras" ve "endüstriyel miras" konularındaki eğitimleri vermiştir. Peyzaj Yüksek Mimarı Filiz Acar Rıza'nın yüksek lisans uzmanlık alanı "Çocuklar İçin Peyzaj Mimarlığı Eğitimi"dir. Dolayısıyla bu proje kapsamında da "kent ve doğa", "peyzaj mimarlığında bitki seçimi" konularındaki eğitimleri vermiştir. Projedeki uygulamalı aktivitelerden "koza kolaj" ve "doğayla sanat – özgün baskı" atölyelerinde eğitmen olarak görev alan Esin Selimoğlu peyzaj mimarı ve resim-iş öğretmenidir. Uzmanlık alanları doğrultusunda söz konusu eğitimleri gerçekleştirmiştir. Projede rehber olarak yer alan Ahsen Betül İlhan ve Dilara Pala BUÜ FBE Mimarlık yüksek lisans öğrencileri olup proje sürecinde materyallerin hazırlanması, görsel arşivin oluşturulması (fotoğraf, video çekimleri), sosyal medya sayfasının (https://www.instagram.com/muzedeogreniyorum?utm_source=ig_web_button_share_sheet&igsh=MTlheHp0eGwxeGQ5Yg==) yönetilmesi, görsel materyallerin (afiş, broşür, poster vb…) konularından sorumlu olmuşlardır. Ayrıca eğitim süreci boyunca katılımcıların ihtiyaç duydukları noktalarda kendilerine destek vermişlerdir.
Etkinlikler öngörülen proje takvimine uygun biçimde yürütülmüş, proje önerisinde talep edilen bütçenin daha altında bir bütçeyle tamamlanmıştır.
Katılımcıların tamamına yakını eksiksiz olarak tüm etkinliklere katılmıştır. Ancak mevsimsel hastalık nedeniyle 2 katılımcı projenin birer günü, 1 katılımcı 2 günü devamsızlık yapmak durumunda kalmıştır. Katılımcılarla ve velileri ile proje sonunda yapılan görüşmelerde genel olarak projeden memnun kaldıkları, devamı olursa tekrar katılmak istedikleri belirtilmiştir.

c. Projede yaşadığınız aksaklıkları (etkinlik programı, proje ekibi, konaklama mekânı, bütçe vb. ile ilgili) ve bu aksaklıkları gidermeye yönelik çalışmalarınızı ayrıntılı olarak açıklayınız.

Proje sürecinde büyük bir aksaklık yaşanmamıştır.

- Projenin öneride Nisan ayı içinde başlayacak şekilde programlanmış olması ancak kabul alan projelerin ilan tarihinin öngörülenden gecikmesi başlangıç tarihinde ve takvimde revizyon yapmayı gerektirmiştir. İlk etapta 26 Nisan 2025 olarak planlanan başlangıç tarihi hazırlıkların tamamlanabilmesi adına 3 Mayıs 2025 olarak güncellenmiş, bitiş tarihini geciktirmemek adına (öğrencilerin okullarındaki dönem sonu sınav tarihleri ile çakışmaması düşünülerek) haftada bir gün (Cumartesi) olan eğitim programı iki gün (Cumartesi – Pazar) olarak revize edilmiş ve bu aksaklık giderilmiştir.
- Proje önerisi sırasında sağlık personeli olarak ekibe dahil edilen kişi süreç içerisinde iş ve şehir değişikliği nedeniyle projeye katılamayacağını bildirdiği için, sistem üzerinden gerekli bildirimler yapılıp onay alınarak yeni bir sağlık personeli ekibe dahil edilmiştir.
- Bütçe önerisi verilirken talep edilmemiş ancak uygulama sırasında ihtiyaç duyulan bazı kırtasiye kalemleri, önerilen bütçe içinde kalınarak (diğer kalemlerin öneridekinden daha uygun fiyata tedarik edilmesi sayesinde) ve yine onay alınmak suretiyle temin edilmiştir. Bununla birlikte proje sonunda yapılan toplam harcama bedeli önerideki bütçenin altında kalmıştır.

d. Proje öneri formunda yer verdiğiniz ve proje boyunca gerçekleştirmiş olduğunuz tüm ölçme/değerlendirme yöntemleri (resim çalışması, yaratıcı yazım tekniği kullanılarak yazı yazdırılması, şiir yazdırılması, drama etkinlikleri, anket, e-anket, bilgi ölçen mini-testler vb.) ile bu yöntemlerin nasıl uygulandığını ayrıntılı olarak açıklayınız.

- Öncelikle ilk eğitim gününde katılımcıların yapılı çevre ile ilgili mevcut farkındalık düzeylerini ölçmek için eğitimin 5 gününde ele alınacak tüm konu başlıklarını içeren bir anketi doldurmaları istenmiştir. Sonrasında bu anketteki her konu başlığı ile ilgili bölüm her eğitim gününün sonunda katılımcılar tarafından tekrar yanıtlanmıştır. Bu sayede eğitim öncesi ve sonrası farkındalık düzeylerindeki gelişim tespit edilmiştir. Anket soruları için proje öncesi Etik Kurul onayı alınmıştır.
- Endüstriyel Miras eğitiminden sonra yapılan “Koza Kolaj” başlıklı uygulamalı aktivitede etkinliklerin gerçekleştiği müze yapısının eski bir ipek fabrikası olmasından ve Bursa’nın kültürel miras unsurlarından esinlenilerek ipek kozaları ve müze yerleşkesinden çekilen mimari detay fotoğraflarının renkli A4 çıktıları bir arada kullanılarak bir kolaj çalışması yapılmıştır. Katılımcılar bu çalışmada yapılı çevredeki mimari unsurları derinlemesine incelemiş, soyut düşünme becerilerini geliştirmişlerdir.
- Mimarlık ve kent eğitiminden sonra geçekleştirilen uygulamalı aktivitede katılımcılar gruplar halinde çalışarak temel bir mimari strüktür olan jeodezik kubbeyi 1/1 ölçekte gazete kağıtları kullanarak inşa etmişlerdir. Bu sayede mimari yapıların strüktürel esaslarını uygulamalı olarak deneyimleme şansı bulmuşlardır.
- Sürdürülebilirlik temalı eğitimin ardından katılımcılar gruplar halinde çalışarak pet şişeleri ileri dönüştürmüş ve 1/1 ölçekli bir oyun elemanı üretmişlerdir. Bu sayede hem atık malzemelerin yapılı çevrede nasıl ileri dönüştürülebileceğini, hem de standartlaşmış mekânsal çözümlere (örneğin oyun parkları) nasıl alternatif tasarımlar üretilebileceğini deneyimleme şansı bulmuşlardır.
- Peyzaj mimarlığı temalı eğitimin ardından katılımcılar eğitimin gerçekleştiği müze yerleşkesinin bahçesinden topladıkları doğal materyaller (yaprak, kozalak, dal, vb.) kullanarak bir özgün baskı çalışması yapmışlardır. bu sayede hem peyzaj mimarı eğitmenler eşliğinde bahçeden malzeme toplarken bu bitkiler ve kullanım alanları hakkında detaylı bilgi edinmiş; hem de yeni bir sanatsal tekniği deneyimleme şansı bulmuşlardır.
- Çocuk ve kent temalı eğitimin ardından, katılımcılar çocuk dostu bir kent tasarımını beyin fırtınası yöntemi ile zemine yerleştirilen bir yüzey üzerinde ölçekli olarak haritalamış, kurguladıkları mahalle içerisinde yer alacak yapıları, işlevleri ve bunların birbirleriyle ilişkilerini tasarlamış, sonrasında seçtikleri birer yapının cephe tasarımını gerçekleştirmişlerdir. Bu sayede kentsel tasarım ve mimari tasarımın temel prensiplerini deneyimleme şansı bulmuşlardır.
- Eğitim sürecinin son gününde yapılan ve tüm uygulamalı aktivitelerde elde edilen

ürünlerin bir araya getirildiği sergi tüm üretimlerin bir arada görülmesini ve sergiye katılan velilerin çocuklarının gelişimini ve üretimlerini gözlemlemelerini sağlamıştır. Bununla birlikte serginin kamuya açık olan müze galerisinde sergilenmesi sayesinde diğer müze ziyaretçileri de hem proje ve TÜBİTAK 4004 Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destek programı hakkında bilgi sahibi olmuş, hem de katılımcıların işlerini inceleme fırsatı bulmuşlardır. Bu durum projenin yaygın etkisinin artırılmasına katkı sağlamıştır.

e. Bu yöntemler sonucunda elde edilen verileri kullanarak, katılımcılarda proje hedefleri ve aşağıda belirtilen hususlar kapsamında ne yönde değişim/gelişim gösterdiğini açıklayınız:

- Bilime Olan Bakış Açısı: Katılımcıların bilimsel konulara olan ilgisi, merakı ve tutumu nasıl değişti?
- Bilimsel ve Yaratıcı Düşünme Becerisi: Katılımcıların problem çözme, eleştirel düşünme ve yaratıcı düşünme becerileri nasıl gelişti?
- Sosyal Beceriler: Katılımcıların iletişim, işbirliği, empati ve takım çalışması becerilerinde ne gibi gelişmeler gözlemlediniz?
- Bilgi ve Kavrayış: Katılımcıların proje süresince kazandıkları bilgi ve bu bilgiyi kullanabilme yetenekleri nasıl değişti?

Yukarıdaki maddelerle ilgili olarak, verilerin analizinin nasıl yapıldığını ve bu analizler sonucunda ulaşılan bulguları raporlayarak, yukarıdaki maddeleri veri ve örneklerle destekleyerek açıklayınız.

Katılımcıların proje sonucunda edindikleri gelişime yönelik değerlendirme, proje öncesi ve sonrası uygulanan anketlerden elde edilen nicel ve nitel verilere ve eğitmen gözlemlerine dayanmaktadır. Bu çerçevede nicel analiz kapsamında Likert ölçeği ve çoktan seçmeli sorular için Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ve McNemar Testi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir. Nitel analiz kapsamında ise açık uçlu sorular tematik analiz yöntemiyle kodlanarak temalar oluşturuldu ve yüzdesel değişimler hesaplanmıştır.

- Bilimsel Konulara Olan İlgi, Merak ve Tutumdaki Değişim

Analiz: Katılımcıların kültürel miras, sürdürülebilirlik, yapılı çevre ve çocuk dostu kavramlarına yönelik farkındalık ve ilgileri, tematik analiz, ön-test/son-test karşılaştırmaları ve yerinde gözlem ile ölçülmüştür.

Bulgular:

- *Kültürel Mirasa Bakış:* Katılımcıların kültürel mirası "gelecek nesillere aktarılması gereken bir miras" olarak tanımlayanların oranı %10.7'den %42.8'e yükselmiştir (+32.1%). Bu, mirasa yönelik sahiplenici ve sorumluluk temelli bir tutum geliştirdiklerini göstermektedir.
- *Endüstriyel Miras Farkındalığı:* "Fabrika" gibi endüstriyel yapıları kültürel miras olarak tanıyanların oranı %7.1'den %32.1'e yükselmiştir (+25%, $p=0.008$). Bu, katılımcıların miras kavramını genişlettiğini ve yerel tarihe olan ilgilerinin arttığını göstermektedir.
- *Sürdürülebilir Mimariye İlgi:* "Sürdürülebilir mimari" ve "ileri dönüşüm" temalarına yönelik farkındalık, atölye çalışmaları sonrasında belirgin şekilde artmıştır. Örneğin, "Kendin Yap, Kendin Oyna" atölyesinde plastik şişelerden oyun elemanı tasarlayan öğrencilerin, sürdürülebilir malzeme kullanımına yönelik olumlu tutum geliştirdikleri gözlemlenmiştir.

- Problem Çözme, Eleştirel Düşünme ve Yaratıcı Düşünme Becerilerindeki Gelişim

Analiz: Problem çözme ve eleştirel düşünme, açık uçlu sorular ve tasarım atölyeleri (mahalle planlama, kubbe inşası vb.) aracılığıyla değerlendirilmiştir.

Bulgular:

- *Sistem Tabanlı Düşünme:* Yapılı çevrenin oluşumunda "yasalar", "ekonomi" ve "politika" gibi soyut parametreleri tanıyanların oranı sırasıyla +45.9%, +41% ve +34.6% artmıştır ($p<0.01$). Bu, öğrencilerin olayları çok boyutlu ve eleştirel bir bakış açısıyla analiz etme becerilerinin geliştiğini göstermektedir.
- *Tasarım Sürecine Katılım:* "Çocukların mimari tasarım sürecine katılması" fikrini destekleyenlerin oranı %7.2'den %46.4'e yükselmiştir (+39.2%). Bu, öğrencilerin yalnızca tüketici değil, aynı zamanda üretici ve çözüm ortağı olabileceklerini fark

ettiklerini göstermektedir.

- *Yaratıcı Ürünler:* Jeodezik kubbe inşası, doğal malzemelerle özgün baskı, kostüm binalar tasarımı, koza-kolaj çalışması gibi atölyelerde özgün ve işlevsel ürünler ortaya koymaları, yaratıcı düşünme ve uygulama becerilerini desteklemiştir.

- İletişim, İşbirliği, Empati ve Takım Çalışması Becerilerindeki Gelişim

Analiz: Grup çalışmaları, tartışma oturumları ve ortak tasarım faaliyetleri sırasındaki gözlemler ve açık uçlu soruların tematik analizi ile değerlendirilmiştir.
Bulgular:

- *Aktif Vatandaşlık Bilinci:* "STK'lar aracılığıyla kente katılım" fikrini benimseyenlerin oranı %17.9'dan %82.1'e yükselmiştir (+64.2%). Bu, kolektif hareket ve işbirliğinin önemini kavradıklarını göstermektedir.
- *Grup Tabanlı Tasarım:* 5. gün "Çocuk Dostu Mahalle" atölyesinde, öğrenciler kolektif bir çalışma ile çocuk dostu bir mahalle planı tasarlamışlardır. Bu süreçte fikir alışverişi, uzlaşma ve ortak karar alma davranışları gözlemlenmiştir.
- *Empati Gelişimi:* "Çocuk dostu kent" tanımlarında "güvenlik" (%17.9'dan %35.7'ye) ve "çocukların görüşlerine değer verilmesi" (%0'dan %28.6'ya) temalarının artması, katılımcıların kentteki diğer bireylerin ihtiyaçlarına yönelik empati geliştirdiklerini göstermektedir.

- 4. Bilgi Düzeyi ve Bilgiyi Kullanabilme Yeteneğindeki Değişim

Analiz: Ön-test/son-test karşılaştırmaları, tematik analiz ve atölye çıktıları üzerinden değerlendirme yapılmıştır.
Bulgular:

- *Kavramsal Bilgi Derinleşmesi:* "Yapılı çevre" kavramını "insan yapımı fiziksel çevre" olarak doğru tanımlayanların oranı %42.9'dan %82.1'e yükselmiştir (+39.2%). Ayrıca, peyzaj mimarlığı bilgi düzeyi Likert ölçeğinde +1.31 puan artış göstermiştir ($p<0.001$).
- *Aktör ve Parametre Farkındalığı:* Yapılı çevrede "vatandaşların" rolünü tanıyanların oranı %26.9'dan %75'e (+48.1%), "mühendislerin" rolünü tanıyanların oranı ise %61.5'ten %92.9'a yükselmiştir (+31.4%). Bu, kent yönetimindeki paydaşları ve süreçleri daha iyi kavradıklarını göstermektedir.
- *Uygulamalı Bilgi Transferi:* "Kendin Yap, Kendin Oyna" atölyesinde ileri dönüşüm prensiplerini öğrenip bunu 1/1 ölçekli bir oyun elemanına dönüştürmeleri, öğrenilen bilgiyi somut bir çıktıya dönüştürme becerilerini göstermektedir.

2. Proje Sonunda:

a. Proje sonuçlandıktan sonra, katılımcıların elde ettikleri kazanımların kalıcı olması, geliştirilmesi ve böylelikle yaygın etkinin artırılması yönünde gerçekleştirilen çalışmaları ve bunların etkililiğini açıklayınız.

(Proje bittikten sonra katılımcılarla proje personeli arasında iletişimin devamlılığı ve başka projelerin tetiklenmesi konusunda planlanan çalışmalara da burada yer verilecektir.)

- Proje esnasında projeye ait sosyal medya (Instagram) hesabı üzerinden yapılan etkinlikler paylaşılmıştır. Proje ekibi, katılımcılar ve velileri bu sayfayı takip ederek hem proje hakkındaki güncel gelişmeleri inceleme, hem de ileriye dönük bir iletişim kanalına sahip olmuşlardır.
- Proje tamamlandıktan sonra oluşturulan ve tüm etkinlik günlerini kapsayan proje broşürü, katılımcılara, katılımcıların devam ettikleri okullara, proje destekçisi olan kurumlara iletilmiş; bunun dağıtımı ile projenin yaygın etkisinin artırılması, ileriye dönük taleplerin ve ilginin oluşturulması hedeflenmiştir.
- Proje tamamlandıktan sonra hazırlanan ve hazırlanması planlanan uluslararası yayınlar (makale ve bildiriler) ile projenin duyurulması ve yeni projelerin teşvik edilmesi planlanmaktadır.

b. Projeyle ilgili olarak yaptığınız veya yapmayı planladığınız yayın (makale, bildiri, tez vb.) veya ilgili toplantılarda gerçekleştirmeyi düşündüğünüz sunum varsa burada belirtiniz. Yayınınız varsa künye bilgilerini APA 7 formatında belirtiniz.

- Projenin tamamlanmasının ardından “Learning by Design: Evaluating a Museum-Based Program for Developing Secondary School Students' Awareness of the Built Environment” başlıklı bir makale hazırlanmıştır. Makalenin uluslararası indeksli bir bilimsel dergide yayınlanması için süreç devam etmektedir.
- Projenin, önümüzdeki yıl içerisinde ilgili bir uluslararası kongrede sunulması planlanmaktadır.

c. Projenizin devamı niteliğinde yeni bir proje önerisinin sunulması halinde projede iyileştirilmesini düşündüğünüz hususları ayrıntılı olarak gerekçeleriyle açıklayınız.

Proje genel anlamda oldukça başarılı şekilde tamamlanmıştır. Devamı niteliğinde bir proje sunulması durumunda:

- Kentin farklı bölgelerine erişimin sağlanabilmesi adına benzer nitelikte ancak kentin farklı bölgelerinde konumlanan müzelerle işbirliği yapılabilir. Bu sayede daha kısıtlı imkanlara sahip olan bölgelerdeki çocuklara da erişebilme imkanı ortaya çıkacaktır.
- Eğitim temaları ile ilişkilendirilen uygulamalı aktiviteler çeşitlendirilebilir. Bu sayede eğitime tekrar katılmak isteyen öğrencilerin tekrara düşmeden, alanın farklı yönleri ile tanışması ve farklı becerilerini geliştirmeleri sağlanabilir.
- Ortaokul öğrencilerine yönelik kurgulanan bu eğitim, ortaokul öğretmenlerine yönelik bir eğitmen eğitimi programı şeklinde kurgulanarak bu vesileyle uzun vadede daha çok çocuğa erişebilecek niteliğe ulaştırılabilir.
- Proje sürecinde yapılan anketler katılımcıların yapılı çevre farkındalık düzeylerindeki gelişimin tespit edilmesine yönelik sorulardan oluşmaktadır. Bunların yanı sıra katılımcıların beklentilerini ve ileride uygulanacak eğitimlerin içeriklerine ilişkin ihtiyaçlarını tespit etmeye yönelik sorular da eklenebilir. Bu sayede yeni eğitim içerikleri için doğrudan ihtiyaca yönelik bir çalışma gerçekleştirilebilir.
- Katılımcıların bir kısmının yaşları itibarıyla anket sorularını cevaplarken konsantrasyon zorluğu yaşadıkları gözlemlenmiştir. Bu nedenle veri toplamak amacıyla başka yöntemler de programa eklenebilir. Örneğin eğitim günlerinin dışında bir gün belirlenerek kişisel görüşmeler, toplu geri bildirim söyleşileri organize edilebilir, katılımcıların yazılı geribildirimlerin yanı sıra sözlü olarak da kendilerini ifade etmelerine fırsat tanınabilir. Ayrıca yalnızca çocuklarla değil, katılımcıların velileri ile de anket ve görüşmeler organize ederek onların çocuklarının farkındalık düzeyindeki gelişimlerine dair gözlemleri de belgelenebilir.

3. Sonuç Raporu ile Sunulması Gereken Ekler*

a. EK 1 - Katılımcı Listesi: Projenin başlangıcından itibaren gerçekleştirilen tüm etkinlikler için EK 1 - Katılımcı Listesi dosyası eksiksiz doldurulmalıdır. Katılımcıların etkinliklerin gerçekleştirildiği günlerde alanda bulunduğunu gösterir imzalı belgelerin de dosyaya ek olarak iletilmesi gerekmektedir.

b. EK 2 - Eğitmen Listesi: Projenin başlangıcından itibaren gerçekleştirilen tüm etkinlikler için EK 2 - Eğitmen Listesi dosyası eksiksiz doldurulmalıdır. Etkinliklerde görev alan uzman ve eğitmenlerin listesi, EK 2’deki tabloya uygun olarak verilmelidir. Ayrıca proje öneri formunda belirtilmiş olup da etkinliğe katılamayan ve bu kişi/kişilerin yerine geçen eğitmenlerin isimleri de bu tabloda belirtilmelidir.

c. Projenin Yazılı ve Görsel Materyalleri: Etkinliklerde kullanılan form ve anketler, sunum, notlar vb. eğitim dokümanları, afiş, davetiye, kitap, makale, bildiri, basın duyurusu vb. belgelerin raporun eki olarak gönderilmesi gerekmektedir.

d. Etkinlik Fotoğraf ve Videoları: Etkinliklere ait fotoğraf ve videolar (veya Portal’da yer alan fotoğraf

ve videoların bağlantı adresleri), Youtube ve diğer sosyal medya platformlarının bağlantı adresleri, katılımcılara ait değerlendirmelerin videoları rapora ek olarak gönderilmelidir. Proje ile ilgisi olmayan ve etkinliğin içeriğini yansıtmayan, kişisel fotoğraf ve videoların bu dosyalar içinde yer almaması gerekmektedir

***** *Sonuç raporu eklerinin Bilim ve Toplum Proje Takip Sistemi (https://bilimtoplum-pts.tubitak.gov.tr) raporlar sekmesinden e-imzalı şekilde Müdürlüğe iletilmesi gerekmektedir.*